

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

927

Vragen van het lid **Gesthuizen** (SP) aan de staatssecretaris van Economische Zaken en de minister voor Ontwikkelingssamenwerking over de schending van arbeidsrechten van vrouwen in Azië door in Nederland actieve bedrijven, naar aanleiding van onderzoek door de Schone Kleren Campagne. (Ingezonden 8 september 2009)

1
Wat is uw reactie op het artikel «Nederlandse kledingmerken betalen vrouwen hongerloon»¹, over de schending van mensenrechten van met name vrouwen die werken in fabrieken in Azië waar kleding wordt gemaakt voor de Nederlandse kledingindustrie?

2
Zijn er bij uw weten inmiddels officiële reacties bekend van de bedrijven welke in het rapport worden genoemd? Zo ja, hoe luiden die? Zo nee, bent u dan bereid deze bedrijven om een reactie te vragen? Zo nee, waarom niet?

3
Bent u, gezien uw antwoorden op eerdere Kamervragen², bereid om zelf nader onderzoek in te stellen naar de situaties zoals beschreven in het rapport en mogelijke schendingen van mensenrechten in de productieketens van in Nederland

actieve bedrijven vast te stellen dan wel uit te sluiten? Zo nee, waarom niet?

4
Bent u bereid om met de diverse partijen, te weten de marktpartijen die in het persbericht worden genoemd alsmede de Schone Kleren Campagne, overleg te voeren? Zo nee, waarom niet?

5
Bent u bereid om, in het kader van de door u voorgestane MVO-diplomatie, in overleg te treden met de overheden van de landen waar de productie plaats heeft? Zo nee, waarom niet?

Toelichting

Deze vragen dienen ter aanvulling op eerdere vragen ter zake van de leden Vos (PvdA) en Vendrik (GroenLinks), ingezonden 4 september 2009 (vraagnummer 2009Z15751).

¹ MVO Platform, 2 september 2009 <http://mvoplatform.nl/news-nl/nederlandse-kledingmerken-betalenvrouwen-hongerloon>
² Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2008–2009, nr. 3328.

Antwoord

Antwoord van staatssecretaris **Heemskerk** (Economische Zaken), mede namens de minister voor Ontwikkelingssamenwerking (ontvangen 9 december 2009), Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2009–2010, nr. 115

1
Het is mij bekend dat de Nederlandse kledingindustrie via diverse keteninitiatieven verbetering van arbeidsvoorwaarden en omstandigheden nastreeft. Gelukkig groeien deze keteninitiatieven nog steeds in aantallen deelnemers, zodat de bedrijven samen op coherente wijze invloed kunnen uitoefenen op lokale producenten. Het is een algemeen bekend gegeven dat de arbeidsomstandigheden in landen als Bangladesh en India nog vaak te wensen over laten. Het is goed dat de aandacht gevestigd wordt op de rol die ook Nederlandse bedrijven kunnen spelen om daar verandering in te brengen. Verbetering van arbeidsomstandigheden gaat echter niet van de ene dag op de andere. Ik roep keteninitiatieven op een constructieve dialoog te voeren met textielbedrijven en maatschappelijke organisaties met als doel de arbeidsvoorwaarden in de productielanden in Azië op termijn te verbeteren.

2
Zie het antwoord op vraag 4.

3
Dergelijke initiatieven van de Nederlandse overheid zouden door andere landen worden beschouwd als een inbreuk op hun soevereiniteit. Op diverse andere manieren probeert de regering verbetering van arbeidsomstandigheden te

bevorderen. Zo wordt langs de weg van economische diplomatie aandacht gevraagd voor deze wens tot verbetering, bijvoorbeeld door arbeidsomstandigheden te agenderen tijdens bilateraal overleg. Ook worden Nederlandse bedrijven, door middel van voorlichting over MVO, aangezet om ketenverantwoordelijkheid te nemen. Ook via internationale gremia wordt verbetering van arbeidsomstandigheden actief door de regering bevorderd. Zo agendeert het ministerie van SZW via de International Labour Organisation (ILO) dit onderwerp. Daarnaast ondersteunt de Nederlandse regering actief het VN-initiatief Global Compact waarin bedrijven, VN-organisaties, vakbonden en het maatschappelijk middenveld worden opgeroepen een viertal principes op het vlak van arbeidsomstandigheden (afgeleid van de ILO-Verklaring over de fundamentele arbeidsrechten) te integreren.

4

Nadat deze Kamervragen gesteld waren, is er op ambtelijk niveau overleg geweest met zowel de Schone Kleren Campagne (SKC) als met de betrokken bedrijven. SKC betoogt dat de door haar geconstateerde misstanden de bedrijven in directe zin aan te rekenen zijn en dat zij exemplarisch zijn voor de toeleveranciers van de textielbedrijven in Nederland. De betrokken bedrijven kunnen zich moeilijk verweren omdat de beweringen voor hen door de toegepaste onderzoeksmethode noch te bevestigen noch te ontkennen zijn. Bovendien voelen zij zich miskend in hun aanpak en vorderingen op het gebied van arbeidsomstandigheden. Ik roep partijen op om op ordentelijke en constructieve wijze met elkaar in dialoog te treden over de constatering van SKC en de aanpak en keuzen hierover van het bedrijfsleven. Eventueel zouden de partijen een onafhankelijke bemiddelaar kunnen betrekken om deze dialoog te leiden. Ook het inroepen van de diensten van het Nationaal Contact Punt (NCP) zou tot de mogelijkheden kunnen behoren.

5

De Nederlandse regering betreft onderwerpen als mensenrechten en arbeidsomstandigheden in haar contacten met de landen in kwestie.

Dit gebeurt op bilateraal niveau, bijvoorbeeld tijdens economische missies, maar ook op breder niveau, via bijvoorbeeld onderhandelingen tussen de Europese Unie en dergelijke landen over economische partnerschapovereenkomsten en vrijhandelsovereenkomsten. Zoals in het antwoord op vraag 3 reeds aangegeven, agendeert de regering tevens deze onderwerpen via internationale gremia als de ILO en het VN-initiatief Global Compact.